

Ochrancu Tonyho Blaira počas jeho návštavy Univerzity Komenského nie všetci chápali. Policajti ráno približne hodinu nikoho nevpustili ani na chodník pred školou.

FOTO PRAVDA: ROBERT HÜTTNER

Udalosti

Výtvarníci dostali ateliéry

Tranzit ateliéry, v ktorých začínajú pracovať mladí výtvarníci a teoretici, otvorili včera na Studenej ulici 12 pri Zlatých pieskoch. Projekt by mal podporiť umelcov zlepšiť kontakty medzi nimi a odborníkmi. Na mieste bude zároveň sídliť združenie pre kultúru 13 kubíkov. (rak)

Račania sa vrátili z talianskeho Priverma

Tretí raz sa Račania zúčastnili na slávnostach sv. Tomáša Akvinského v družobnom talianskom mestečku Priverno. Mestskú časť na slávnostach predstavili stánkom, v ktorom ponúkali tradičné kulinárské špeciality v kombinácii so znáomou Račianskou frankovou. (pj)

Číslo dňa

1 čajku včera odoslali testovať na vtáčiu chŕípku do Štátneho veterinárneho ústavu vo Zvolene bratislavskí veterinári. Odchytili ju na Košickej ulici v Novom Meste, kde na jej čudné správanie upozornili občania. Od vyhlásenia veterinárnych opatrení vysetrovali na vírus H5N1 v Bratislavě 37 uhynutých vtákov.

Príloha Bratislava: tel. 4959 6820, fax. 4959 6631 mail. bratislava@pravda.sk

Na Železnej studienke chcú prebudovať sanatórium

Juraj Pucher

NOVÉ MESTO - Rozsiahla prestavba šesdesiatročného sanatória na Železnej studienke prinesie do tejto doliny dopravný ruch, ktorý podľa odborníkov zničí jej oddychovo-rekreačnú funkciu. Nové zariadenia zasa ohrozia chránené územie Vydrice.

Návrh na prestavbu liečebného sanatória už posudzuje ministerstvo životného prostredia. Spoločnosť Arca Capital Slovakia uvažuje zmeniť funkciu zariadenia z liečebnej aj na rekreačnú. Pribudnúť by tam malo napríklad 24 trojposchodových

rekreačných domov, bazény, telocvičňa a ďalšie budovy, športoviská, reštaurácia a parkovisko pre 140 vozidiel.

Riaditeľ Správy chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty Viljam Klescht hovorí, že taký zámer ho nenaplňa nadšením, lebo to zvýši zaľaženosť celej doliny. Myslí si, že sanatórium by malo po úpravách slúžiť len na zdravotnú starostlivosť. „V každom z tých 24 rekreačných domov má byť bazén, ďalší aj vonku a len vypúšťanie použitej vody z celého areálu, hoci aj cez nejaký spôsob čistenia, negatívne ovplyvní biotop málo vodnej rieky Vydrice. Toto jediné miesto výskytu raka riavovo-

vého na Slovensku je pri tom Územím európskeho významu,“ vysvetluje Klescht. Podľa projektu za 800 miliónov korún sa má pätnásobne zvýšiť zastavanosť územia liečebne. „Mám hrózu z predstavy, koľko dažďovej vody z tých plôch stečie do Vydrice a bude ju ničiť,“ hovorí Klescht.

Výstavba by podľa neho čiastočne zničila aj rekreačnú funkciu celej doliny, ktorá je oddychovou zónou pre Bratislavčanov. „Cesta na Železnej plní aj funkciu promenády a nie je stavaná na nárast dopravy, ktorá by po rozšírení sanatória dolinu zaťažila,“ dodáva Klescht.

Pokračovanie – s. II

Otvorené dvierka

V hlavnom meste sa rozmožli čierne stavby. Mnohí investori už asi vopred rátajú v nákladoch aj s miličnovými pokutami. Najprv len opatrnne skúšali okolo pamiatkovej zóny. Ako sa zúžila, aj oni rozšírili chápalí na väčšie územie Bratislavu. Napokon ani tá najhistorickejšia časť mesta nie je ich zámerov ušetrená. Ako sa potom ubráni les, rieka, zelené zákytia s chránenými živočíchmi na Železnej studienke? Tí, ktorí majú prírodu v Chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty v opatore, ohlasujú, že výstavba to prostredie zničí. Majú však slabý vplyv. Tí, čo majú rozhodnúť, si nechávajú dvierka k prestavbe sanatória otvorené. Beztak asi vedia, aké bezzubé zákony chránia mesto pred čiernymi stavbami. Jeho obyvatelia tak môžu ľahko prísť o prostredie určené na rekreačiu a oddych. Naozaj sa tam budú na autách preháňať za oddychom v luxuse len využení a solventní? Juraj Pucher

Očami cudzinca Abram Muller zostal na Slovensku z lásky

Lenka Dávidová

Záujem o Dostojevského, Tolstoja a Čehova „donútí“ Abrama Mullera z holandského Oegstgeestu, aby sa pred rokmi začal v Amsterdame venuať štúdiu slovanských jazykov. „O bývalom východnom bloku som sa tam naučil všetko. Aj čítal medzi riadkami, keďže nič nebolo napísané tak, ako to naozaj bolo,“ vysvetluje plynulou slovenčinou muž, ktorý precestoval kus sveta, aby napokon pre lásku zakotvil v slovenskej metropole.

„Nebola strančka ani disidentka, no nedalo sa nič ro-

búť. A na svadbu sme boli primladí,“ rozpamäťáva sa Abram na krušné začiatky vzťahu. Nehovoriac o tom, aké problémne mal s vybavovaním víz sem on. „Tým, že som o ne žiadal viackrát, bol som podozrivý,“ vysvetluje.

Písali si teda listy. Mnohé im cestou pootvárali, mnohé sa na Slovensko nedostali. Obaja cítili beznádej, a hoci sa mali radi, kontakt sa prerušil. Keď Abramovi v roku 1989 skončila vojenská služba, hodil minulosť za hlavu a odišiel do Spojených štátov.

Pokračovanie – s. III

Predovšetkým výzvu hľadá v živote Holanďan Abram Muller. FOTO PRAVDA: MAREK VELČEK

Malý, ale statočný holub z lesov Valiant vstúpi počas 2. svetovej vojny do služieb Britského kráľovského holubieho letectva. Netrvá dlho a stane sa vojnovým hrdinom.

FOTO: INTERNET

mia: Lev, šatník a čarodejnice 13.10, 18.10, Udatné kuriatko 11.10, 13

■ Palace Cinemas (Aupark):

Syriana 10.50, 13.40, 16.20, 17.50, 19, 20.30, 21.40, Ako sa krotia krokodíly 12, 14.20, 15.50, 16.40, 18.10, 19.10, 21.30, Casanova 11.30, 14.50, 17.10, Dobiba 15.30, 20, Harry Potter a ohňiváčka 16.10, Hostel 19.30, 21.50, Hovorí sa 11.10, 13.30, 20.40, Karcoolka 11.20, 13.10, 14, 15, 16,

16.50, 17.50, 18.40, 20.50, Krajina mŕtvyh 11.20, 13.20, 18, Mariňák 18.20, 21, Mnichov 10.30, 19.40, Môj miláčik ráže 6,65 21.20, Narnia: Lev, šatník a čarodejnice 12.20, 15.20, Panic je nanič 11, 15.40, Udatné kuriatko 14.30, Vykolenie 12.10, 16.30, 18.50, 21.10, Walk the Line 12.30, 17.40, Zathura 13, Žiť po svojom 15.10, 20.20, Zlomené kvety 10.40, 14.10, 19.20

■ Orange Imax:

dočasne nepremieta

■ Tatra:

Valiant 16, Utajený 18, Proti múru 20.30

■ Charlie centrum:

Trio z Belleville 18, Otec na služobnej ceste 19.45, Klan lietajúcich dýk 15.15, 17.45, 20.15, Môj miláčik ráže 6,65 15.30, 18.30, 20.30, Indiánske leto 17.30, Láska je láskou 20

■ Mladost:

Walk the Line 15.15, 17.45, 20.15

■ Istota:

Narnia: Lev, šatník a čarodejnice 14.30, Dobiba 17.30, 20

■ Artkino Za zrkadlom:

2046 20.03

■ Lúky:

Odtrhnutý z reťaze 19

■ Igrič - DK Dúbravka:

Narnia: Lev, šatník a čarodejnice 16, Eros 19

(id)

Zmena programu vyhradená

zaik, dramatik, eseista, prekladateľ. Narodil sa ako osobnosťou a patril k významným predstaviteľom jeho tvorba už nedosiahla tie kvalitné predstavivosťou a debutoval zbierkou sú. Z jeho próz sú cenné najmä texty inšpirované skvou) a z dramatickej tvorby diváci najsrdiečnejší písmeň) sa zaobral najmä modernou francúzskou Havranou. Nezval zomrel v roku 1958 v Prahe. V jeho názvom pomenovali ulicu. Autor: František Borš

DILEMA, DOLNÍK, ETERNIT, HOROV, KARLOVKA, KVANTITA, MASLOVKA, MESTO LEVICE, NEÚPROSNÝ OSUD, NITRA, OLOVO, PÁTÁK, RANIER, PRASKANIE, PREPELICKA, PROLETOKA, TOKAJSKÉ VÍNO, VANÁD, VRESK, ZÁ-

pectva Martinus.sk. h pomocou SMS na sa. Správna odpoveď sa stal Dušan Barcik,

 martinus.sk
INTERNETOVÉ KNIHKUPUĽSTVÍ

hoperátorov. PrePerek, a.s.

Očami cudzinca Abram Muller zostal na Slovensku z lásky

Dokončenie - s. I

V New Yorku, ktorý považuje za úžasný, sa živil sťahovaním. Popri tom cestoval, pozrel si Kanadu aj Mexiko. Rok obrovskej slobody utáľ v novembri. Do rúk sa mu dostal výtlačok New York Times s fotografiou Václava Havla, ktorý vyzýval z balkóna tisícom ľudom tešiacim sa z pádu vtedajšieho režimu.

„Spomenul som si na Jarnu, ale povedal som si, že už určite nebude slobodná. Vrátil som sa do Európy, kde ma zastihol jeden z jej listov. Tak som sa začiatkom roku 1990 objavil na Slovensku,“ opisuje Abram veľký zlom vo svojom živote.

Na katedre jazykov Univerzity Komenského bol jedným z prvých záujemcov o výučbu angličtiny. „Dostal som úžasnú skupinu študentov, medzi nimi režiséra Petra Nuneza či vydavateľa kníh Kolomana Kertésza Bagala,“ spomína.

Po roku to zabali. Túžil po živote v Paríži, kde zostali s Janou dva roky. Späť sa vrátili len preto, že si tam ako Slovenska nedokázala nájsť vhodnú prácu. „Hoci je všade na svete nedostatok zdravotníkov, inštrumentárku robiť nemohla. Tak pôsobila

ako au-pair a upratovala,“ prezrádza Abram. Netají, že sa vtedy za Západ hanbil. „Na jednej strane sa tešil z osloboodenia východoeurópskych štátov, na druhej bránil ľuďom odtiaľ pracovať.“

Nic sa nezmenilo, ani keď sa vzali. Jana si mohla akurát zopakovať štúdium, čo sa im zdalo ako strata času. V roku 1993 sa preto vrátili na Slovensko.

Na už spomínanej katedre jazykov začal Abram pripravovať študijný odbor holandsčina v kombinácii s angličtinou a nemčinou. „Po holandsky sa chcelo učiť veľa ľudí,“ konštatuje. V slovenskej Lubľane potom následoval Paula van Heuvela, holandsčinára, s ktorým napokon dvojkombinácie rozbehli.

Tá holandsko-nemecká pretrvala. Abram po roku a pol na univerzite skončil, dnes sa venuje ceštovnému ruchu.

Popri tom tvrdí, že ľudia sú všade na svete rovnakí, pretože majú tie isté túžby a sny. V správaní Slovákov vidí silné kontrasty. „Domáci sú príjemní, pohostinní a toleranční, vonku bojujú o prežitie. Často sa správajú ako v džungli, pri jazde autom nedodržiavajú predpisy, robia naschvál. V Holandsku je to výnimka, tu skôr pra-

vidlo,“ myslí si. Zdá sa mu tiež, že niektorí sú ľahostajní k svojmu okoliu. „Mnohí sú zase frustrovaní, tak sa aspoň snažia ukázať svoju silu. Pritom je to len zakrývanie strachu,“ tvrdí.

Akí sú Holandčania? „Premídrení, až ta to števe,“ usmieva sa a vysvetľuje: „Každý deň si prečítajú aj troje noviny a za päť minút vám vysvetlia akýkoľvek svetový problém.“ Nepáči sa mu, že názor si vytvárajú často dopred a človek tam rýchlo dostane nálepku hlúpy. Plus majú radi jednoduché veci a radi šetria.

V Bratislave cíti Abram vplyv zo zahraničia viac ako v Prahe, najmä Staré Mesto podľa neho stráca slovenský charakter. „Keď sa chcete presadiť, mali by ste zostať sami sebou,“ myslí si. „Tak ako je Holandsko vždy Holanskom, Paríž Parížom.“

Mrzí ho, že mesto je v jeho očiach stále sivšie a špinavšie, preto aj prechádzok podniká čoraz menej. Keď sa už niekam vyberie, tak na Kolibiu, inak si rád posedí napríklad v Prašnej baště. Z jedál si špeciálne obľubil zabijačku, zachutila mu slivovica. A crie sa mu po holandskej hrachovej polievke.